

ZELFSTANDIG EN VERBONDEN ZIJN

OVER 'VRIJE GEMEENTEN'

Vrije Evangelische Gemeente Heerde

GEBONDEN ZIJN

'laat Mijn volk gaan'....

Met dit appèl gaan Mozes en Aäron naar de Farao van Egypte.

Hij had Gods volk een slavenjuk opgelegd.

Ze moesten economisch presteren en konden niet vrijuit gaan. Farao zag in dit volk een bedreiging.

Maar God heeft de mens niet bedoeld om slaaf te zijn. Hij heeft ons allemaal een vrije wil gegeven en de mogelijkheid om zelfstandig een keuze te maken.

Ook al leidt dit soms tot een keuze tegen God (zoals het verhaal over het Paradijs – Genesis 3 – ons leert).

Om te zorgen dat het na de Uittocht (exodus) uit Egypte niet weer fout zal gaan, sluit God een Verbond met de Israëlieten en geeft Hij hen verbonds(spel)regels. Deze moeten nieuwe slavernij voorkomen.

Dat doen ze ook, zolang Israël deze regels serieus neemt en er naar handelt.

DE VRIJHEID VAN EEN CHRISTEN

'Leef dus in de vrijheid die Christus ons gegeven heeft. Laat je niet opnieuw tot slaven maken van wetten en regels

Broeders en zusters, jullie zijn door God geroepen om vrij te zijn. Maar jullie mogen die vrijheid niet gebruiken om maar te doen waar jullie zin in hebben. Nee, jullie moeten elkaar liefdevol dienen.'

Zo probeert de apostel Paulus de leden van de eerste kerken er voor te behoeden dat ze hun vrijheid kwijt raken. In dit geval schrijft hij dat aan de Galaten in hoofdstuk 5.

Er waren medechristenen die allerlei voorwaarden stelden waaraan een christen naar hun mening moest voldoen alvorens zij zich christen mochten noemen. Onder andere werd daarbij de Joodse besnijdenis genoemd. Maar er zouden meer en andere voorbeelden genoemd kunnen worden.

Een christen is vrij!

Maar deze vrijheid houdt geen losbandigheid in en iedereen kan maar niet doen wat hij/zij zelf wil.

Een christen is pas vrij, als hij/zij zich vrijwillig (ver)bindt aan Jezus.

Het gevolg daarvan is, dat men elkaar liefdevol van dienst wil zijn.

DE 18^E EN DE 19^E EEUW

In de 18^e en 19^e eeuw veranderde er veel.

De **Franse revolutie** zette Europa op z'n kop. Er groeide verzet tegen onderdrukkers en overheersers en heel wat aardse (konink)rijken moesten het ontgelden. De inspraak van de burgers kreeg een meer nadrukkelijke plek en in diverse landen vertaalde zich dat ook in een andere regeringsvorm.

Er kwam ook een vorm van zelfstandig denken: **de Verlichting**. Het stelde vraagtekens bij diverse zekerheden en het maakte dat de plek van het geloof en de kerk niet langer vanzelfsprekend waren.

Dat vanzelfsprekende was er van aanvang ook nooit geweest, maar het was er in de loop der tijd wel ingeslopen en had van de kerk en de leiders machthebbers gemaakt, compleet in strijd met Jezus zelf.

Zouden het geloof en de kerk deze storm overleven, of zou ze ophouden te bestaan? Naast leegloop en afbrokkeling was er ook sprake van een geestelijke opleving: **Het Réveil**. Overall ontstonden nieuwe (vrije) gemeenten en kwamen er conventikels en gezelschappen naast de bestaande kerken en kringen.

VRIJ VAN STAAT EN SYNODE

Koning Willem I wilde graag zijn grip op de kerk herstellen en legde dat in 1816 vast in een **Algemeen Reglement**. De invloed van de koning op de eredienst (wat wel en niet mocht worden gezongen) en op het aanstellen van voorgangers werd vergroot en formeel vastgelegd.

Daartegen kwam landelijk verzet, uitmondend in een kettingreactie van kerken (of delen daarvan) die zich van de landelijke kerk afscheidden. In 1834 begon dit en Heerde volgde in 1835.

De 'vrije gemeenten' kozen er nadrukkelijk voor om vrij te zijn van staatsbemoeienis en van de invloed van de synode (de landelijke vergadering van kerken). Hun vrijheid hield geen losbandigheid in, maar was een 'gebonden zijn aan Christus en aan Zijn Woord'.

Alle kerkelijke belijdenisgeschriften (de 'drie formulieren van enigheid') kregen daarmee niet langer het gezag van voorheen. Men waardeerde wat er in stond maar alleen de Bijbel was gezaghebbend!

TOCH VERBONDEN

Een aantal vrije gemeenten kozen er voor om toch opnieuw in een synodaal kerkverband verder te gaan. De meeste kerken die zich Gereformeerd noem(d)en komen voort uit deze lijn.

Er waren vrije gemeenten die hun vrijheid niet op wilden geven en niet meegingen in dit nieuwe kerkverband.

Het bleven lokaal vrije gemeenten met een grote diversiteit aan namen.

In 1881 sloten enkele vrije gemeenten zich aaneen in een **Bond van Vrije Christelijke (later: Evangelische) Gemeenten**. De reden hiervoor was zuiver pragmatisch: samen doen wat je als lokale kerk niet alleen kunt: zending, diaconaat, opleiding voorgangers, allerlei regelingen.

Heerde werd in 1904 lid van de Bond. Momenteel staat deze verbondenheid onder druk vanwege allerlei ontwikkelingen.

Toch zal iedere kerk/gemeente andere kerken/gemeenten nodig hebben.

